ЎЗБЕКИСТОН
КАСАБА УЮШМАЛАРИ
ФЕДЕРАЦИЯСИ

ИЖРОИЯ ҚЎМИТА

O'ZBEKISTON
KASABA UYUSHMALARI
FEDERATSIYASI

IJROIYA QO'MITA

ҚАРОРИ
QARORI

2023 йил 23 май

Тошкент ш.
Toshkent sh.

№ 9 – 5

"Касаба уюшмаси қўмитаси, органида меҳнат шартномасини иш берувчининг ташаббусига кўра бекор қилиш тўғрисидаги тақдимномасини кўриб чиқиш Тартиби" ҳақида
(янги таҳрирда)

Ўзбекистон Республикасининг янги Меҳнат кодекси қабул қилинганлиги муносабати билан, Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси тизимидаги касаба уюшмаси органи томонидан ходим билан тузилган меҳнат шартномасини иш берувчининг ташаббусига кўра бекор қилиш, шунингдек, ишлаб чиқаришдаги асосий ишидан озод этилмаган ҳолда касаба уюшмаси органи таркибига сайланган ходимга интизомий жазо бериш ёки у билан тузилган меҳнат шартномасини иш берувчининг ташаббусига кўра бекор қилиш ҳақидаги тақдимномасини кўриб чиқишда қонун бузилиши ҳолатларининг олдини олиш мақсадида Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг Ижроия қўмитаси **қарор қилади**:

1. "Касаба уюшмаси қўмитасида меҳнат шартномасини иш берувчининг ташаббусига кўра бекор қилиш тўғрисидаги тақдимномасини кўриб чиқиш **Тартиби"** иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Тармоқ касаба уюшмалари Республика кенгашлари ҳамда Федерациянинг ҳудудий Кенгашлари ходим билан тузилган меҳнат шартномасини иш берувчининг ташаббусига кўра бекор қилиш (интизомий жазо қўллаш) ҳақидаги тақдимномалари мазкур қарорнинг 1-банди билан тасдиқланган **Тартиб асосида** кўриб чиқилишини таъминлашлари белгилаб қўйилсин.

3. Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Ижроия қўмитасининг 2021 йил 19 март "Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси тизимида мурожаатлар билан ишлаш тартибини такомиллаштириш тўғрисида" ги 2-37"с" **сонли қарорининг 6-банди ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.**

4. Мазкур қарор ижросини назорат қилиш Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси раиси ўринбосари Б.Махмадалиев, Юридик бўлими мудири Ҳ.Премқулов зиммасига юклатилсин.

Ўзбекистон касаба уюшмалари
Федерацияси раиси Қ.Рафиков

ЎзКУФ Ижроия қўмитасининг
2023 йил 23 майдаги 9-5 -сонли
қарорига илова

Касаба уюшма қўмитаси, органида меҳнат шартномасини иш берувчининг ташаббусига кўра бекор қилиш тўғрисидаги тақдимномасини кўриб чиқиш

Тартиби
(янги таҳрирда)

I. Умумий қоидалар

1. Касаба уюшма қўмитасида, органида (кейинги ўринларда касаба уюшма қўмитаси деб юритилади) меҳнат шартномасини иш берувчининг ташаббусига кўра бекор қилиш тўғрисидаги тақдимномани кўриб чиқиш тартиби (кейинги ўринларда – Тартиб деб юритилади) Ўзбекистон Республикасининг Меҳнат кодекси, "Касаба уюшмалари тўғрисида"ги Қонуни, Олий Суд Пленумининг 1998 йил 17 апрелдаги "Судлар томонидан меҳнат шартномаси (контракти)ни бекор қилишни тартибга солувчи қонунларнинг қўлланиши ҳақида"ги 12-сонли қарори ва бошқа норматив ҳужжатлар асосида ишлаб чиқилган.

2. Ушбу Тартиб Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси тизимидаги касаба уюшма қўмитаси томонидан ходим билан тузилган меҳнат шартномасини иш берувчининг ташаббусига кўра бекор қилиш, шунингдек, ишлаб чиқаришдаги асосий ишидан озод этилмаган ҳолда касаба уюшмаси органи таркибига сайланган ходимга интизомий жазо бериш ёки у билан тузилган меҳнат шартномасини иш берувчининг ташаббусига кўра бекор қилиш ҳақидаги тақдимномани (кейинги ўринларда – Тақдимнома деб юритилади) кўриб чиқиш қоидаларини белгилайди.

3. Касаба уюшма қўмитаси тақдимномани кўриб чиқишда меҳнат тўғрисидаги қонун ҳужжатлари, шунингдек, жамоа келишувлари, жамоа шартномалари ва бошқа локал норматив ҳужжатларга асосланади.

II. Тақдимномани кўриб чиқишга ваколатли орган

4. Ўзбекистон Республикасининг "Касаба уюшмалари тўғрисида"ги Қонунининг 15-моддасига биноан Тақдимномани кўриб чиқишга қуйидаги касаба уюшмаси органлари ваколатлидир:

1) Ишлаб чиқаришдаги асосий ишидан озод қилинмаган ҳолда касаба уюшмаси органи таркибига сайланган ходимга интизомий жазо қўллашга розилик беришни сўраб киритилган тақдимнома - шу касаба уюшмаси органи томонидан;

Масалан, цех қўмитасига аъзо бўлиб сайланган ходимга нисбатан киритилган тақдимнома шу цех қўмитаси томонидан, корхона, ташкилот, муассасанинг (кейинги ўринларда - Ташкилот деб юритилади) касаба уюшма қўмитасига сайланган ходимга нисбатан киритилган тақдимнома шу касаба уюшма қўмитаси томонидан кўриб чиқилади.

2) Ишлаб чиқаришдаги асосий ишидан озод қилинмаган ҳолда Ташкилот таркибий бўлинмасидаги касаба уюшмаси органи раҳбари (масалан, цех қўмитаси раҳбари) этиб сайланган ходимга интизомий жазо қўллашга розилик беришни

сўраб киритилган тақдимнома – Ташкилот касаба уюшма қўмитаси томонидан;

3) Касаба уюшмасига аъзолигидан қатъи назар ходим билан тузилган меҳнат шартномасини иш берувчининг ташаббусига кўра бекор қилишга розилик беришни сўраб киритилган тақдимнома - ходим ишлаётган Ташкилотнинг касаба уюшма қўмитаси томонидан, башарти, Ташкилотда касаба уюшма қўмитаси тузилмай, касаба уюшмаси ташкилотчиси фаолият юритиши белгиланган бўлса, шу ташкилотчи томонидан;

4) Ишлаб чиқаришдаги асосий ишидан озод қилинмаган ҳолда ташкилотдаги касаба уюшмаси органининг раҳбари этиб сайланганлар (масалан Ташкилот касаба уюшма қўмитаси раиси, агар кичик ташкилот бўлса ва унда касаба уюшма қўмитаси эмас, балки касаба уюшмаси ташкилотчиси (профорганизатор, профгруппорг, ва шу кабилар) билан тузилган меҳнат шартномасини иш берувчининг ташаббусига кўра бекор қилишга розилик сўраб киритилган тақдимнома – умумий тартибга риоя этишдан ташқари, тегишли касаба уюшмалари бирлашмаси (масалан, айни вақтда Кенгашнинг Низомига биноан Жиззах вилоят (ёки Қорақалпоғистон, бошқа вилоят, Тошкент шаҳар) касаба уюшма ташкилотлари Бирлашмаси ҳисобланувчи, Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг Жиззах вилоят (ёки Қорақалпоғистон, бошқа вилоят, Тошкент шаҳар) Кенгаши томонидан;

5) Ишлаб чиқаришдаги асосий ишидан озод қилинмаган ҳолда юқори касаба уюшмаси органи (масалан, тармоқ ёки ҳудуд бўйича бирлашган қўмита, кенгаш, раёсат ва ҳоказо) таркибига сайланган ходим билан тузилган меҳнат шартномасини иш берувчининг ташаббусига кўра бекор қилишга розилик сўраб киритилган тақдимнома - мазкур Тартибнинг 4-банди "4)" кичик бандида қайд этилган тартибдан ташқари ходим аъзо бўлган (сайланган) касаба уюшмаси органи томонидан;

6) Ходимни ишга қабул қилишга ва у билан меҳнат шартномасини бекор қилишга юқори ташкилот ваколатли бўлса, тақдимномани ходим ҳақиқатда ишлаётган жойдаги касаба уюшма қўмитаси кўриб чиқади. Агар у ерда касаба уюшма қўмитаси тузилмаган бўлса Меҳнат кодексининг 15-моддасига мувофиқ кўрилади, яъни иш берувчи касаба уюшма қўмитасининг розилиги талаб қилинадиган масала тўғрисида меҳнат жамоасини ёзма шаклда хабардор қилиши шарт.

5. Тақдимномага касаба уюшма қўмитаси раҳбари томонидан коллегиал органнинг қарорисиз бирор бир тарзда муносабат билдириш мумкин эмас. Ташкилотда касаба уюшма қўмитаси ўрнига касаба уюшмаси ташкилотчиси (профорганизатор, профгруппорг, ва шу кабилар) сайланган ҳоллар бундан мустасно.

III. Тақдимномани кўриб чиқиш тартиби

6. Тақдимномани кўриб чиқувчи касаба уюшма қўмитаси мажлисини чақириш, унинг тўла ҳуқуқли бўлиши ва қарор қабул қилиш тартиби тегишли касаба уюшмаси ташкилотининг Устави, Низоми ёки бошқа локал ҳужжат билан белгиланади.

7. Тақдимномани кўриб чиқаётган орган мазкур тартиб қоидаларининг тўлиқ ижросини таъминлайди, шунингдек, иш берувчи томонидан интизомий жазо қўллаш ёки меҳнат шартномасини бекор қилишнинг қонунда белгиланган

талабларига риоя этилганлиги ҳолатига баҳо беради.

8. "Касаба уюшмалари тўғрисида'ги Қонуннинг 15-моддасига мувофик Тартибнинг 4-банди 1, 2, 4, 5-кичик бандлари талаблари жамоа келишуви ёки жамоа шартномасида шартлашилганлигидан қатъи назар кўлланилади.

Жамоа келишуви ёки жамоа шартномасида белгиланган тақдирда касаба уюшмаси аъзолари томонидан сайланган (меҳнат муҳофазаси бўйича вакил, меҳнат низолари комиссияси аъзоси ва бошқа) вакиллар касаба уюшмаси сайланма органи аъзосига тенглаштирилади.

9. Касаба уюшма кўмитаси ходим билан меҳнат шартномасини бекор қилиш ҳақидаги иш берувчининг тақдимномасини олган кунидан қонунда белгиланган 10 (ўн) кунлик муддат давомида розилик масаласи бўйича қабул қилган қарор ҳақида иш берувчига хабар қилиши керак. Агар кўрсатилган муддатда касаба уюшма қўмитаси қабул қилган қарори ҳақида хабар қилмаса иш берувчи ходим билан тузилган меҳнат шартномасини касаба уюшма қўмитасининг розилигисиз бекор қилиши мумкин.

10. Мажлисни қонунда белгиланган 10 (ўн) кунлик муддат ичида ўтказиш мақсадида касаба уюшмаси органининг мажлисига кела олмаган аъзоси (барча касаба уюшмаси органи аъзолари) масофадан туриб видео конференция алоқа тартибида иштирок этиб овоз бериши мумкин, бунда мажлисни ўтказаётган касаба уюшма органи барча жиҳозларни хозирлаши лозим бўлади.

11. Масаласи кўрилаётган ходим тегишли касаба уюшмаси органи мажлисида иштирок этиш ҳукуқига эга. Касаба уюшмаси органи ходимнинг мажлисда иштирок этиши учун мажлис ўтказиладиган сана ва жой ҳақида олдиндан ёзма шаклда ёки почта орқали хабардор қилиши шарт, масаласи кўрилаётган ходимнинг имконияти бўлса мажлисда масофадан туриб видео конфереция алоқа тартибида иштирок этиши мумкин.

Ходим вақтинча меҳнатга лаёқатсизлиги сабабли мажлисда иштирок этиш имкони бўлмаган ҳолда иш берувчининг тақдимномасида кўрсатилган масала юзасидан рад жавоби берилади. Бу ходимнинг меҳнат қобилияти тикланганда қайтадан тақдимнома киритишга тўсқинлик қилмайди.

Ходим мажлисга узрли сабабларга кўра келмаганда, уни кўриб чиқиш кейинга қолдирилади ва иш берувчига бу ҳақда маълум қилинади.

Мажлисни кейинга қолдириш қонунда кўрсатилган 10 кунлик муддат доирасида белгиланади. Мазкур муддат давомида ходимнинг иштирокини таъминлашнинг имкони бўлмаган тақдирда, мажлис унинг иштирокисиз ўтказилади.

Ходимнинг мажлисда узрли сабабларсиз иштирок этмаганлиги ёки иштирок этишдан бош тортганлиги тақдимномани унинг иштирокисиз кўриб чиқишга асос бўлади.

12. Тақдимномани кўриб чиқишда касаба уюшмаси органи томонидан иш берувчи ёки унинг вакили таклиф этилиши мумкин.

13. Ходим ўз манфаатларини ҳимоя қилиш учун мажлисга ўз вакилини ёки адвокат таклиф қилиш ҳукуқига эга.

14. Касаба уюшма органи мажлисга гувоҳлар, мутахассисларни таклиф қилишга, иш берувчидан муҳокама учун зарур маълумот ва ҳужжатлар олишга

ҳақлидир.

15. Касаба уюшмаси органининг мажлисида баённома юритилади ва тақдимномани кўриб чиқиш натижаси юзасидан қарор қабул қилинади.

Баённома ва қарор мажлиси раиси томонидан имзоланади.

16. Баённомада қуйидагилар акс эттирилади:

Мажлис ўтказилаётган жой ва сана, баённоманинг тартиб рақами;

ташкилот, касаба уюшма органи номи ва мажлисда иштирок этган касаба уюшмаси органи аъзолари;

тақдимнома қабул қилинган сана ва унинг мазмуни;

мажлисда иштирок этаётган бошқа шахслар, шу жумладан тарафларнинг вакиллари, гувоҳлар ва мутахассисларнинг лавозимлари, фамилияси, исм, шарифи ва уларнинг масала юзасидан билдирган фикрлари;

тақдимномани кўриб чиқиш жараёнида аниқланган ҳолатлар;

мажлисга ходимнинг таклиф этилганлиги (ходим мажлисда иштирок этмаган ҳолларда);

касаба уюшмаси органи қарорининг мазмуни ва унинг ҳуқуқий асоси (конун ҳужжатлари, жамоа келишуви, жамоа шартномаси, меҳнат шартномаси ва бошқа локал ҳужжатларга ҳавола қилинган ҳолда);

касаба уюшмаси органининг қарори ўқиб эшиттирилганлиги (ходим мажлисда қатнашган, шу жумладан он-лайн иштирок этган ҳолларда), унинг устидан шикоят қилиш ҳуқуқи тушунтирилганлиги;

қарор учун овоз бериш натижалари (ёқлаб ва қарши овоз берганлар, бетарафлар сони). Агар тақдимнома шу касаба уюшмаси органининг аъзосига нисбатан киритилган бўлса, у, яъни манфаатдор шахс овоз беришда иштирок этмайди.

17. Касаба уюшмаси органининг тақдимномани кўриб чиқиш натижалари юзасидан қарори бевосита мажлис баённомасида акс эттирилиши ёки алоҳида қарор кўринишида баённомага илова қилиниши мумкин.

Қарорда (мажлис баённомаси акс эттирилган қарор бундан мустасно) қуйидагилар кўрсатилади:

Қарорни чиқарган касаба уюшмаси органининг номи;

Қарорнинг санаси ва тартиб рақами;

тақдимноманинг мазмуни;

тақдимномани кўриб чиқиш юзасидан қабул қилинган қарор мазмуни.

18. Касаба уюшмаси органи қарорида асослантирилган тарзда тақдимномага розилик бериш ёки розилик беришни рад этиш ҳақидаги тўхтам кўрсатилади.

Қарор далиллар билан исботланган ҳамда меҳнат тўғрисидаги қонунлар ва бошқа норматив ҳужжатларга, меҳнат шартномасига асосланган бўлиши керак.

Башарти, касаба уюшмаси органи иш берувчининг ҳаракатларида қонун бузилиши ҳолатларини аниқлаб ёки бошқа объектив сабабга кўра тақдимномага розилик беришни рад этиш ҳақида тўхтамга келса, қарорда иш берувчининг рад этилган талаблари, шунингдек, ходимнинг бузилган ҳуқукларини тиклаш максадида иш берувчи томонидан кўриб чиқилиши мажбурий бўлган талаблар аниқ ва равшан акс эттирилади.

19. Тақдимномани кўриб чиқиш натижаси юзасидан иш берувчи ва масаласи кўрилган ходимга белгиланган тартибда жавоб хати йўлланиб, касаба уюшмаси органининг қароридан нусха (кўчирма) илова қилинади. Ушбу қоида, қарор тарафларга шахсан топширилмаган ҳолларда қўлланилади

20. Башарти, иш берувчи томонидан айнан бир масала юзасидан такроран (такрор-такрор) тақдимнома киритилса, бу тақдимномани (тақдимномаларни) қабул қилишни рад этиш, муқаддам берилган жавобдан нусҳа юбориш ёки бошқа шаклда кўрмай қолдиришга йўл қўйилмайди. Бундай тақдимнома (тақдимномалар) умумий тартибда кўриб чиқилиши шарт.

21. Касаба уюшмаси органи ўз мажлисида масалани фақат тақдимноманинг мазмуни доирасида муҳокама қилади, яъни тақдимномага розилик бериш ёки бермаслик тўғрисида қарор қабул қилади.

IV. Якуний қоидалар

22. Касаба уюшмаси органининг қароридан норози бўлган манфаатдор ходим ёки иш берувчи бир ой муддатда юқори касаба уюшмаси органига шикоят қилиш ҳуқуқига эга.

23. Башарти тақдимномада кўрсатилган масала юзасидан розилик беришга рад этиш тўғрисида қарор қабул қилинган бўлса ва иш берувчи юқори касаба уюшмаси органига шикоят қилса, шикоятни кўриб чиқувчи касаба уюшмаси органи, асослантирган ҳолда, тақдимномани кўриб чиқишда йўл қўйилган хато-камчиликларни, тегишли норматив ҳужжатни нормаларини кўрсатиб, қарорни бекор қилиши ва қарор қабул қилган органидан масалани қайта кўриб чиқишни талаб қилишга ҳақлидир. Шикоятни кўриб чиқган юқори турувчи касаба уюшмаси органи ўзининг қарори ва янгитдан тақдимнома киритиши мумкинлиги ҳақида бир иш кунида иш берувчини хабардор килади. Бир ҳил мазмундаги иккита тақдимнома бўйича икки марта бир ҳил қарор қабул қилинган тақдирда, қарор қатъий ҳисобланади.

24. Касаба уюшмаси органининг тақдимномани кўриб чиқишга доир ҳужжатлари қатъий ҳисобга қўйилади ва бир йил муддат давомида сақланади.

25. Ушбу Тартиб қоидалари ходим билан меҳнат шартномасини иш берувчининг ташаббусига кўра бекор қилишга розилик сўраб киритилган тақдимномани кўриб чиқишга ваколатли бўлган барча касаба уюшмаси органларига ҳам тадбиқ этилади.

26. Касаба уюшмаси ташкилотининг Уставида ушбу тартиб қоидаларига нисбатан ўзгача қоидалар белгиланган бўлса, Устав қоидалари қўлланилади.